

K. ANDREJEV:

Legenda o polžu.

ilo je jesenskega dne, mrzla sapa je pihala čez poljano. Kraj pota je lezel polž, veš žalosten in potrt, tresoč se mraza.

Po cesti prideta Kristus in' sv. Peter in ugledata polža.

„Kaj pa ti je, polžek, da si danes tako otožen?“ vpraša Peter.

„Zima prihaja,“ odgovori polž, „in ves dan že hodim okrog ter prosim živali, naj me sprejmejo k sebi na svoj dom, toda nihče me ne mara ...“

„Zakaj te nočejo sprejeti k sebi?“ vpraša zopet Peter.

„Pravijo, da sem nesnažnej, da jim ves stan prevlečem s slino.“

„No, ali nisi nikoli zagodrnjal nad stvarstvom, ki te je ustvarilo tako preziranega?“

„Ne,“ pravi polž, „rad sem tak, kakršnega me je ustvaril Bog, le tega si želim, da bi me drugi tako ne zametali in podili iz svojih hiš.“

„Tako je prav,“ rečeta sveta moža in odideta dalje. Polž pa dobi v tistem trenutku hišico, ki jo tako ljubi, da ostane v nji vse življenje.

LADISLAV OGOREK:

Pomorski velikani.

zadnji svoji številki je priobčil „Zvonček“ spis o važnosti železnic za promet in kulturo (stran 52).

Nič manjšega pomena za promet in kulturo pa niso ponosni velikani, ki vežejo naše obrežne kraje s prekomorskimi zemljami — to so ladje, parniki, parobrodi.

Parnik se je le polagoma razvil iz najpreprostejšega povodnega občila, iz čolna. Prvi čolni so bili debela drevesa, ki jih je ribič premikal po vodi s kratkimi vesli ali pa kar z rokami. To je bilo v davnih časih, v takozvani kameni dobi.

Pozneje so začeli debela dolbsti. To delo je bilo seveda težavno, ker ljudje še niso poznali železa. Sekire so delali iz kamena in s takimi sekirami so dolbli čolne.

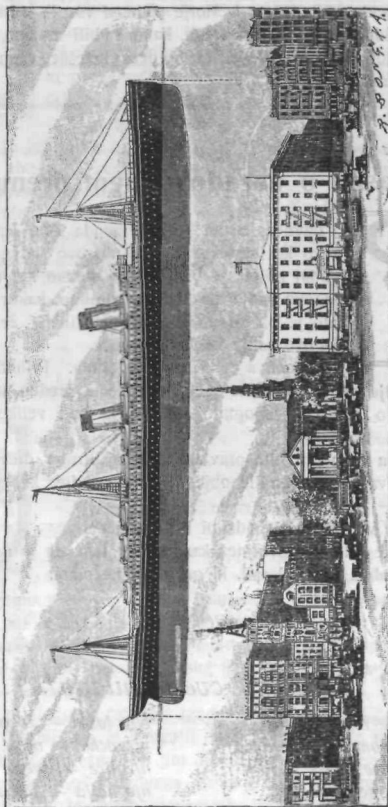
Iz čolna se je razvila ladja. Da se je mogla ladja premikati, so rabili vesla in jadra. Prve ladje so znali graditi stari narodi: Babilonci, Egipčani in Grki. A njih ladje so se le počasi gibale, zato so se pa ljudje prevažali le ob obrežjih, na odprto morje se niso upali, kaj šele, da bi ga bili prevozili!

Uspešnejše kakor na jugu se je začelo ladjedelstvo širiti in izpopolnjevati na severu, kjer so pogumni Danci in Norvežani jadrili venkaj v široko morje. Najpogumnejši so pa bili Normani, ki so na svojih ladjah priplavali tja dol do italijanskega obrežja in zbudili ob Sredozemskem morju smisel za brodarstvo in ladjedelstvo. Najbolj so se pečali z ladjedelstvom Benečani.

Ko so izumili kompas (magnetno iglo), je bila šele plovbi po morju zagotovljena sijajna bodočnost. Krištof Kolumb je l. 1492. odjadrал na svoji ladji „Santa Maria“ iz pristanišča Palosa ter je po sedemdesetdnevni vožnji došel do San Salvadorja: odkril je Ameriko...

Brodarstvo pa se je začelo pravzaprav razvijati šele tedaj, ko je prirodoslovec Dionizij Papin izumil ladjo, ki jo je gnala parna sila. Take paro-

brode so premikala mogočna kolesa na lopato, enaka mlinskim kolesom, dokler ni l. 1812. Jožef Reselj izumil parnika na vijak. Svoj izum je prvič poizkusil na morju v Trstu l. 1829. Od tega časa dalje so gradili le parnike na vijak. Reselj je bil rojen Čeh, pokopan pa je v Ljubljani.

Po morju švigajo dandanes parniki, ki so pravi velikani. Naši dve podobi kažeta dva takšna pomorska kolosa v primeri s hišami, zvoniki, vozovi in ljudmi. Iz tega si lahko napravite sodbo o velikosti parobrodov.

Pravtako kakor trgovske ladje so mogočne tudi bojne ladje, okovane z velikanskimi jeklenimi ploščami. Morje pa nosi vse te velikane na svojih temnozelenih vodah od brega do brega, kakor bi bili majhne, nežne igračke, napravljene od otroških rok. Veličastna so dela človeškega uma, veličastnejša so dela božjih rok ...

K. ANDREJEV:

Basen o nezadovoljnem drenu.

red davnim časom je bil menda dren ravno in visoko drevo kot smreka, in tudi njegovo sadje, ki je dozorelo zgodaj poleti, je bilo nekdanj sladko kot češnje. Sladko njegovo sadje pa je bilo drobno kakor še dandanes. Zato je bil dren nezadovoljen in je želel, da bi bilo njegovo sadje veliko kot buče.

Njegova želja se je izpolnila. Prihodnje poletje so postajale drenulje od dne do dne večje in težje in preden so dozorele, se je skrivilo vitko deblo in upognile šibke veje pod veliko težo zorečih sadov.

Ponosnemu drenu ni bilo prav tako, zakaj druga drevesa so se mu posmehovala, živali pa so hodile objedat sladko sadje, ki je viselo skoro do tal.

Dren si je vnovič zaželel, da bi bil drugačen.

Sedaj pa je bil nezadovoljnež kaznovan s tem, da je ostal kruljav ter dobil pozen, droban in kisel sad, ki ga nihče ne mara.

Le trgaj cvetje mlado!

*Dekletce rože trga,
mladé pomladne cvete,
pa drobne vence plete
pa poje pesemco:*

*Nje laski — zlati žarki,
nje očke — nébo jasno,
nje lice — cvetje krasno,
nje halja — log zelen!"*

*„Oj, vesnica vesela
v deželo spet prišla je,
vasovat v širne gaje
prišla je vesnica.*

*Le trgaj cvetje mlado,
saj zdaj mladost ti sije,
zdaj v srcu cvet ti klije,
le pevaj, deklica!*

Bogumil Gorenjko.